

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2023

YEARBOOK

2023

ГОДИНА 14
БРОЈ 22

VOLUME 14
NO 22

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2023
YEARBOOK
2023

ГОДИНА 14
БР. 22

VOLUME XIV
NO 22

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска

Издавачки совет

проф. д-р Дејан Мираковски
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска
проф. д-р Светлана Јакимовска
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Редакциски одбор

проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамарик – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Бекановиќ – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Годорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

проф. д-р Светлана Јакимовска, проф. д-р Луци Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, проф. д-р Махмут Челик, проф. д-р Јованка Денкова,
проф. д-р Даринка Маролова, проф. д-р Весна Коцева, доц. д-р Надица Негриевска,
доц. д-р Марија Крстева, доц. д-р Наталија Поп Зариева, проф. д-р Игор Станојоски,
проф. д-р. Лидија Камчева Панова

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Јазично уредување

м-р. Лилјана Јовановска (македонски јазик)
доц. д-р Сашка Јовановска (англиски јазик)
доц. д-р Наталија Поп Зариева (англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип
Република Северна Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Editorial board

Prof. Dejan Mirakovski, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD – University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD – University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD – University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD – University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD – University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD – University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD – University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD – Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD – University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD – University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD – Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD – Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD – University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA – University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD – University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD – University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,
Prof. Darinka Marolova, PhD, Prof. Vesna Koceva, PhD, Prof. Nadica Negrievska, PhD,
Prof. Marija Krsteva, PhD, Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, Prof. Igor Stanojoski, PhD,

Prof. Lidija Kamceva Panova, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska, MA (Macedonian language)

Prof. Saska Jovanovska, PhD, (English language)

Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, (English language)

Technical editor

Slave Dimitrov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Јазик / Language

Билјана Ивановска

ГЕНИТИВНИОТ ПАДЕЖЕН ОДНОС КАЈ ИМЕНКИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ
ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ЕЛЕКТРОНСКИОТ КОРПУС COSMAS

Biljana Ivanovska

THE GENITIVE CASE OF NOUNS IN THE GERMAN LANGUAGE
USING EXAMPLES FROM THE ELECTRONIC CORPUS COSMAS 9

Книжевност / Literature

Natalija Pop Zarieva, Krste Iliev, Kristina Kostova, Dragan Donev

HUMAN APPEAL TO HORROR: WHEN EASTERN LEGENDS
AND WESTERN GOTHIC MEET 19

Krste Iliev, Natalija Pop Zarieva

APPEARANCE VERSUS REALITY AND THE ACCOMPANYING
EVIL IN THE FOUR MAJOR SHAKESPEAREAN TRAGEDIES ANALYZED
THROUGH MACHIAVELLIAN LENS 31

Krste Iliev, Kristina Kostova, Dragan Donev, Natalija Pop Zarieva

SHAKESPEARE'S CLEOPATRA – THE VISCERAL AND THE RATIONAL 39

Kristina Kostova, Dragan Donev, Natalija Pop Zarieva, Krste Iliev

JANE AUSTEN'S NOVEL EMMA ANALYZED AS A CANDIDATE
FOR L'ECRIURE FEMININE 49

Методика на наставата по јазик и книжевност / Language and literature teaching methodology

Marija Krsteva

KNOWLEDGE AND DIGITAL ASPECTS OF STUDYING HUMANITIES 63

Игор Станојоски

ЛЕКСИЧКИТЕ ДЕВИЈАЦИИ ВО УПОТРЕБАТА НА МАКЕДОНСКИОТ
ЈАЗИК ОД СТРАНА НА ПОЛСКИТЕ И УКРАИНСКИТЕ СТУДЕНТИ

Igor Stanojoski

LEXICAL DEVIATIONS IN THE USE OF THE MACEDONIAN
LANGUAGE BY POLISH AND UKRAINIAN STUDENTS 69

Марица Тасевска, Анита Стоименова

ЗАСТАПЕНОСТА НА ХЕЛВЕТИЗМИТЕ И ШВАЈЦАРСКАТА
ЦИВИЛИЗАЦИЈА ВО УЧЕБНИЦИТЕ ПО ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК КАКО
СТРАНСКИ ЈАЗИК – SCHRITTE INTERNATIONAL

Marica Tasevska, Anita Stoimenova

THE REPRESENTATION OF HELVETISMS AND SWISS
CIVILIZATION IN GERMAN TEXTBOOKS AS A FOREIGN
LANGUAGE – SCHRITTE INTERNATIONAL 75

Мирјана Пачовска

ФОРМУЛИ ЗА ПОЗДРАВУВАЊЕ ВО УЧЕБНИЦИТЕ
ПО ГЕРМАНСКИ КАКО ВТОР СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО РС МАКЕДОНИЈА

Mirjana Pachovska

GREETINGS FORMULAS IN GERMAN AS A SECOND FOREIGN
TEXTBOOKS IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 87

Неда Радосавлевиќ

ЕФЕКТИВНОСТ, МОТИВАЦИЈА И УЛОГАТА НА УЧЕНИЦИТЕ
ВО КОМБИНИРАНОТО УЧЕЊЕ

Neda Radosavlevikj, Ph.D

EFFICIENCY, MOTIVATION AND THE ROLE OF THE STUDENTS
IN BLENDED LEARNING 107

Adelina Ramadani Aqifi

THE ACQUISITION OF ENGLISH LOCAL PREPOSITIONS BY ALBANIAN
EFL LEARNERS – THE CASE OF NORTH MACEDONIAN HIGH SCHOOLS 119

ЛЕКСИЧКИТЕ ДЕВИЈАЦИИ ВО УПОТРЕБАТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ОД СТРАНА НА ПОЛСКИТЕ И УКРАИНСКИТЕ СТУДЕНТИ

д-р Игор Станојоски
Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
igor.stanojoski@ugd.edu.mk

Апстракт: Лексичките интерференции во усвојувањето на вториот јазик не може да се анализираат без да се земе предвид аспектот на лексичката семантика. Затоа, претпочитаеме да ги нарекуваме лексичко-семантички. Разликуваме три типа лексичко-семантичка интерференција: 1) пренос на лексема од првиот во вториот јазик; 2) пренос на семема; 3) промена на фонемниот состав на зборот. Најголем дел од девијациите во употребата на македонскиот јазик од страна на полските и украинските студенти спаѓаат во првиот и вториот тип.

Клучни зборови: *интерференции, девијации, македонски, полски, украински, јазик*

LEXICAL DEVIATIONS IN THE USE OF THE MACEDONIAN LANGUAGE BY POLISH AND UKRAINIAN STUDENTS

Igor Stanojoski

Abstract: Lexical interference in second language acquisition cannot be analyzed without considering the aspect of lexical semantics. Therefore, we prefer to call them lexical-semantic. We distinguish three types of lexical-semantic interference: 1) lexeme transfer from the first to the second language; 2) transfer of seeds; 3) change of the phonemic composition of the word. Most of the deviations in the use of the Macedonian language by Polish and Ukrainian students fall into the first and second types.

Key words: *interferences, deviations, Macedonian, Polish, Ukrainian, language*

1. Карактеристики и типологија на лексичко-семантичките јазични интерференции

Природата на лексичко-семантичките интерференциски девијации е двојна: тие се лексички и семантички. Во некои типови на овие девијации превладува чисто лексичката страна на интерференцијата, а во некои семантичката. Под

„семантичка интерференција“ ја подразбираме лексичката семантика, додека, пак, граматичката семантика е надвор од границите на нашиот интерес во овој труд.

Главното, врз оваа основа се врши и типологијата на лексичко-семантичките интерференции. Вајнрајх (1979, стр. 83–91) разликува лексичко-семантички (Вајнрајх ги нарекува *лексички*) интерференции кај простите зборови и кај сложенките. Лексичко-семантичките интерференции кај простите зборови се делат на три типа: 1) пренос на лексема (условно речено, лексичка интерференција, иако лексемата се пренесува заедно со значењето), 2) пренос на семема, т.е. проширување на значењето на лексичката единица во вториот јазик под влијание на првиот (семантичка интерференција), и 3) тип на слаба лексичка интерференција со промена на фонемниот состав на зборот под влијание на првиот јазик без промена на значењето. Кај сложенките се разликуваат исто така три типа лексичко-семантички интерференции: 1) пренос на зборовни состави, најчесто со приспособување кон правилата што важат во јазикот-примач, 2) калки, или образувања со средства на јазикот-реципиент, но според јазик-модел, 3) хибридни образувања: обично со доведување на еден елемент од јазикот-извор во комбинација со еден „домашен“ елемент.

Типологијата на Вајнрајх се однесува на лексичко-семантичката интерференција во природна јазична средина, не земајќи ја предвид интерференцијата која настанува во училишни услови на изучување на странски јазик.

Некои од типовите лексичко-семантичка интерференција кои ги изделува Вајнрајх се појавуваат со голема честота во говорот на полските и на украинските студенти, а некои типови не се појавуваат воопшто. На пример, третиот тип на интерференции кај сложенките не е неопходен во истражувањата од овој вид. Општо земено, типологијата на Вајнрајх е применлива и за нашиот предмет на истражување. Тоа ќе го покаже и прегледот на покарактеристичните интерференциски девијации, кој го правиме подолу.

2. Преглед на покарактеристичните лексичко-семантички девијации во пишаните и усните материјали од полските и украинските студенти.

година, наместо *час*. Исклучително честа интерференција и кај украинските и кај полските студенти. Укр. *година*, пол. *godzina*, мак. *час*, а од друга страна мак. *година* – пол. *rok*, укр. *рік*. Причините за оваа лексичка девијација се очигледни, тоа е обична употреба на несоодветна лексема според моделот на првиот јазик. Она што треба да се забележи овде, е тоа дека во случајов не се работи за грешка од незнаење, туку тоа е најчесто лапсус. Ваква грешка прават дури и студентите македонисти од петта година. Кога не би постоела лексемата *година* во македонскиот јазик, најверојатно не би се правела оваа грешка

никогаш. Најзбунувачко за студентот во процесот на зборувањето е токму тоа што лексемата *година* постои и во првиот и во вториот јазик, но се разликува нејзиното место во лексичкиот систем.

час, наместо *време*. И лексемата *час* постои и во првиот и во вториот јазик, но се разликува нејзиното место во лексичкиот систем. За оваа интерференција важи сè што се кажа погоре за девијантната употреба на *година*. Освен тоа, во овој пример, интерференцијата е поддржана и од полисемичноста на именката *време* затоа што на мак. *време* одговараат укр. *час* и *їгодога*, односно пол. *czas*, *poroda*. Зборувачот чувствува потреба и во вториот јазик да ги запази оние разлики на кои навикнал во првиот.

акцеїїтира, наместо *їрифакѝ/їрифайїи*. Се јавува само во говорот на полските студенти, одговара на полските глаголи *akceptować* и *zaakceptować*. Полскиот јазик избобилува со латинизми, кои студентите често ги транспонираат на македонскиот јазик. Во обидот да се погоди соодветниот збор, студентите често се одлучуваат за интернационализам, затоа што интернационализмите играат значајна улога во лексичкиот фонд на македонскиот јазик. Сп. за истото: *Времеїїо беше не сїецијално добро. Човекоїї їресїїанува да децидира за својоїї живоїї. Сїоред мене їїаа децизија е мноїїу добра и за Полска и за Украина.*

ако, наместо *како*. Оваа девијација се јавува и кај украинските, но исклучително честа е во говорот на полските студенти. Македонското *ако* е посозвучно со украинското и полското *як/јак*, во споредба со *како* – само така може да се објасни оваа девијација. Поинаку е кај украинските студенти, кои веќе се навикнати на руското *как*. Ним македонското *како* им звучи пообично, отколку на полските студенти. Дополнителна интерференција и поткрепа на *ако* дава чешкиот соодветник *јак*, а поголем дел од полските македонисти го изучуваат чешкиот јазик како втор словенски јазик. Пр.: *... їїелевизијаїїа її емїїїува мноїїу кичерски їїроїїрами, ако на їїример Евровизијаїїа; Јас мислам, дека ако во Полска, истїїо їїака и во Македонија има кич; Имав їїаму убави и лоши моменїїи ако секој човек во сїїрансїїво.*

некоїїаш, наместо *еднаш*. На пр., ***Некоїїаш*** *јас бев со моїїїе оруїїари Марек, Вероника и Реїїина во Бїїешчади*. Разликата меѓу *некоїїаш* и *еднаш* во македонскиот јазик е аналогна со *некој* и *еден*: непознат, наспрема познат (познат за зборувачот, без потреба за идентификација). Употребата на *некоїїаш* наместо *еднаш* е обусловена од употребата на *kieduś/колиць* во соодветната ситуација.

еден їїаїї, наместо *еднаш*. Сп. укр. *одноїїо разу* и пол. *jednego razu*. Пр.: *Јас бев во Македонија еден їїаїї со моїїаїїа їїруїїаїїа од универзїїїїїоїїо.*

мора, наместо *може*. Ова е една од најнеочекуваните девијации во говорот на полските студенти. Во примерот: *Дали мораме да одиме дома*, наместо *Дали можеме да одиме дома*, навистина тешко е да се најде интерференцијален извор на оваа грешка. Полски *możemy* фонетски е многу поблиско со македонското

можеме, отколку со *мораме* (пол. *musimy*). Грешката не е инцидентна, туку се јавува исклучително често во говорот на многу полски студенти. Кај украинските студенти не се јавува или е многу ретка. Сп. уште: *Многу млади луѓе, не само од Полска ама од сите држави, одат на печалба, бидејќи не мораат да најдат работи*.

имам надеж, наместо *се надевам*. Типична калка во говорот на полските студенти. Сп. полски *tat nadzieję*. Во говорот на украинските студенти се јавува поретко, затоа што во првиот јазик освен *маю надию*, има и *надиюся*.

во куќа, наместо *дома*. На пр. [...] *седевме во Таверна или управевме нешто во куќа*. Се работи за калка: сп. во полскиот јазик *w domu*, полското *dom* на македонски е *куќа*, па *w domu* и на македонски е преведено како предлошко-именска група *во куќа*. Сп. уште: *Сесира ми има 14 години и многу ретко е во куќа*.

има на име, наместо *се вика*. На пр. *Не морам да се сејам како тише имаат на име*, наместо *Не можам да се сејам како се викаат*. Ова е обична калка на полскиот израз *tają na imię*.

познае, наместо *запознае*. Ова е честа интерференциска девијација. На пр. *Ние познавме многу луѓе*. Тоа е калка од полскиот јазик: *roznać kogoś – запознае некој*. Но *познае* исто така често се употребува и место *дознае*: *...штоа разбудуи во мене запозноват за да познам нешто повеќе*.

во ноќ, наместо *ноќе*. На пр. *Многу интересно беше живој во ноќ*, место *Многу интересен беше живојот ноќе*. Сп. укр. *вночі*, пол. *w nocy*.

Мешање на *види* и *гледа*. Етимолошки соодветник на глаголот *види* во полскиот јазик е *widzieć*, а во западноукраинските дијалекти *видіти*, кои се несвршени и значат 'гледа'. Оттаму може да се разберат грешките од типот *тие видам*, место *тие гледам*. Но, често се употребува и обратно – *гледа*, наместо *види*: *Ние бевме во Скопје, таму гледавме Кале и многу дружи сјоменици*; *Сакам да гледам Шаренаша џамија*, наместо *сакам да ја видам Шаренаша џамија*.

Мешање на *каже* и *вели*. *Треба да одиш на лекарот (хирург) и тиј ќе ти вели што можеш да правиш со твојот шестти ирси во левојот стојало*, наместо *каже*; *А јас ти кажам за да го дојреш увојот до земјата*, и *штоа е се Цони*.

сум, наместо *има*. Употребата на глаголот *сум*, во егзистенцијално значење наместо глаголот *има* е чисто интерференцијална, потекнува од првиот украински, односно полски јазик. Оваа грешка ја прават и поискусните зборувачи. Пр.: *Кај нас е убаво традиција дека на божинската маса мора да биде 12 различни јадења. ... Поштоа ние бевме во Бишкола и Хераклеа. Таму е многу убав анишчки шеапар. Во дневната соба треба да биде голема шризариска маса*.

пријатен (*пријатна*, *пријатно*) се среќаваат пречесто во текстовите на

студентите, под влијание на почестата употреба на *їриємний/przyjemny* во украинскиот, односно полскиот јазик. Сп.: *Тоа беше многу їријайен излеї.*

некаков (некаква, некакво, некакви), наместо *некој (некоја...)*. *Кој би їогаи бил мајка на неговите деца – некаква жена или неговото момче?*

се зачувува, наместо *се однесува*. Калка од полскиот јазик од глаголите *zachowywać* (чува, зачувува): *zachowywać się* (однесува се). На пр. ... *важно е како човекої се зачувува а не како изледа или кој е.*

очигледно, наместо *се разбира*. Оваа девијација исто така се среќава само кај полските студенти. Овде се греша во потрагата по соодветник на честиот полски модален збор *oczywiście* ('се разбира'). Македонското *очигледно* одговара на полското *oczywiste*. Примери со оваа девијација: *Во мојої домої истїо їака ќе биде сауна, базен, иѓралишїе за їенис, иѓралишїе за деца и очигледно гаража.; ...Очигледно їонекогаи немаме време да наїравиме їоа, їреба да се максимално конценїрираме нао їоднаслови да неїравиме їрешки.*

со себе, наместо *заедно*. Калка од полскиот јазик: *oni są ze sobą* ('їие се заедно'). На пр. ... *їар може да живее со себе во еден сїан...*

Целта на овој преглед, се разбира, не е да се исцрпат сите лексичко-семантички интерференциски девијации што се јавуваат во говорот на полските и украинските студенти, туку да се укаже на најчестите и најистрајните типови на интерференциски девијации, на нивното потекло и на нивните карактеристики. Во студентските текстови и на часовите по конверзација регистрираме и бројни други девијации со помала или поголема повторливост. Еве некои од нив:

Кайїеѓорија, во која е филмої „Сенки“, смеїа бз кандигаїи ..., наместо *брои*.

Имаи висїина, наместо *во їраво си* – калка од полското *masz rację*, како и *їи си їрав,* наместо *во їраво си* – калка од украинското *їи їравий*.

Во 7 часої излеѓувам оо дома, се качам во авїобус и одам на факулїа. Сум на месїо во 7.30... Во колку часої е на месїо? наместо *Во колку часої е їаму?* – калка од полскиот јазик, сп. *o której jest na miejscu*.

Каде имаи їари?, наместо *кај їи се їариїе,* сп. пол. *Gdzie masz pieniądze. Ако имаїе смисла шїо можеме да наїравиме,* наместо – *їеја*.

Во примерот *Уїре околу 5 науїро, дали си во Скоїје да се среїнем?* нема грешка, само ќе забележиме дека во македонскиот јазик почесто се употребува глаголот *види се*, додека во полскиот и украинскиот *spotkać się/ зустріїїся*.

Ме одїисуваї ако можеш, їоздрав и да се чуеме. Во полскиот и во украинскиот јазик постојат глаголи со значење 'одговори во писмена форма' *odpisać/ відїисаїи*.

Жалувам дека не можев да одам до Охрид но се надевам дека ќе усїеам следно леїо, наместо пообичното *жалам*. Сп. пол. *żałuję*. Оваа интерференциска девијација може да се третира и како зборообразувачка, затоа што е поврзана со пречестата употреба на суфиксот *-ува*.

3. Девиијации во зборообразувањето

Зборообразувачките интерференциски девијации во говорот на полските и украинските студенти се поретки и понерегуларни од лексичко-семантичките и од морфолошките и релативно тешко се систематизираат. Овде ќе дадеме неколку типови девијации и неколку изолирани примери, колку да се добие извесна претстава за овој тип девијации.

Честа девијација е употребата на суфиксот *-ува* кај глаголите. Суфиксот *ува* е еден од најпродуктивните во македонскиот јазик, но сепак во говорот на студентите хиперкоректно се употребува пречесто, и каде што не треба. Ваквите девијации се поврзани и со категоријата на глаголскиот вид, зашто во случаите со девијантна употреба на *-ува*, обично имаме и грешка во видот: несвршен, наместо свршен глагол. Примери: *Не знам дали имаме реална шанса да изградуваме добри стадиони и добри патишта.*; ... *дали може да им се дозволува брак и посвојување деца?*; ... *со помош на другите сакаат само да подобруваат своето мислење за себе.*; *Не знам како можам да и објаснувам, дека тој не е момче за неа, дека е малку премлад и може да има проблеми.*; *Не се загрижувај, се е во ред;* ... *Ѕубувам*, м. *Ѕубам*, итн.

Обратно, иако ретко, се случува да се испушти суфиксот *-ува*. На пр.: *Ако ме знаеш толку добро колку велиш, нема потреба да прашаш; Избежнувајте од загадење/извалкање? на кожата и очите.*

Кај двовидските глаголи на *-ира* се забележува стремеж за видско уточнување, како во примерот: *Не знала дали сега треба да се луѓи или да игнорира такав безобразлук. Решела да ја игнорира.*

Проблеми во изборот на суфиксот: ... *пробирала да се исклучам од заворенскиот живот;* *Ако ти не сакаш да одиш на лекарот и не сакаш да имаш хирурска операција;* *Има исто така забрана, не може да се продава алкохол на деца и младеж кои имаат помалу од 18 години (стилистичка девијација);* *Објаснување точно се, што се однесува на јазичните корисници – литература, култура, искуство, реалност – точно се, што се однесува на нивниот живот – живот во минатост, присутност и иднина.*; *Јас мислам дека твојот проблем не е толку голем и срамежлив како ти мислиш, наместо срамен.*; *некултурални зборови; теоретично;* и поретко во изборот на префиксот: *Секоја година се поголеμουва број на нови куќи* итн.

Користена литература:

- [1] Вайнрайх, У. (1979). *Языковые контакты (состояние и проблемы исследования)*, Киев: Издательство при Киевском государственном университете, издательства объединения „Вища школа“.
- [2] Станојоски, И. (2009). *Проблеми на интерференциите при изучувањето на македонскиот јазик во Полска и Украина*, Скопје: самостојно издание.

